

GÖRÜŞ

SÖNMEZ TARGAN

Behice Boran ve Sınıf Partisi Gerçeği

Geçen günlerde (11 Ekim 1998) Behice Boran, ölümünün 11. yılında mezarının başında sade bir törenle anıldı. Bu yıl anma törenini Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) yüklenmişti. İlginçtir, Behice Boran'ın Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) Genel Başkanı olduğu son evrede kendisiyle birlikte partinin merkez yürütme kurulunda birlikte olan savaşım arkadaşlarından birçoğu da törende bulunmasına karşın mezar başında konuşmadılar. ÖDP'den iki yönetici kısa birer konuşma yaparak töreni noktalamak istediler. Ama Sıdika Su'nun korsan bir konuşma yapmasını da önleyemediler.

Oysa Behice Boran anılırken, onun savaşım geleceğine ve yaşamı boyunca sürdürdüğü tutarlı siyasal çizgisine ilişkin örnekler sunularak yeni kuşak devrimci gençliğe, hatta Gök Kuşağı Projesi adıyla yeniden toplum karşısına çıkmaya hazırlanan ÖDP yönetimine önemli iletiler verilebilirdi.

Behice Boran'ın mezarından ayrılıp Ruhi Su'nun mezarı başında durdum. Yeni açılmış kurşun yaralarına karşın dimdik ayakta duruyordu anıt mezar... İçim burkularak mezarlıktan ayrıldığımda kendimi bir boşluğa düşüyormuşum duygusuna kaptırdım. Yüz yıla varan Türkiye işçi sınıfının politik savaşımında kimler gelmiş, kimler gitmişti...

Aradan yıllar geçmesine karşın Behice Boran, Ruhi Su gibi daha nice bilimsel sosyalistin yerleri henüz doldurulamamıştı. Doldurulabilmesi için de ne bir arayış ne de bir çaba vardı. Solda hâlâ bir belirsizlik ve tutarsızlık yaşanmaktaydı. 1970'li yıllarda TİP'in savaşım ereklerini anımsayanlar bugün solda yaşanan tutarsızlıkları daha rahat kavrayacaklar. Örneğin, o yıllarda TİP'in temel savsözleri içinde yer alan 'Emperyalizme, faşizme ve her türlü gericiliğe karşı güç ve eylem birliği' çağrısının son bölümünden bugün eser bile kalmamıştı. Kalmaması şöyle dursun, sınıf gerçeğinden uzak soyut bir demokrasi anlayışının uçuk düşlerine kendilerini kaptıran kimi sol kesimler, sosyalizm savaşımının en temel ereklerinden biri olan gericilikle, siyasal gericilikle açık ya da örtülü işbirliği içine girebilecek denli bilim ve nesnellikten uzaklaşabilmişlerdi.

Uzaklaşmak bununla da sınırlı kalmamıştı. Soldaki çok sayıdaki siyasal inisiyatifleri derleyip toplamak, bir çekim merkezinde buluşturmak adına büyük umutlarla kurulan ÖDP, 'kitle partisi olmak' gibi bir saplantının peşinde, bugün sınıf gerçeğinden uzaklaşan, hatta kimi organlarında yadsıma noktasına varan bir görünüm sergilemektedir.

Kitle partisi ne demek?..

Bugün milyonlarca seçmen tabanına sahip, REFAH, ANAP, DYP ve hatta MHP gibi sağ partiler, aldıkları oyları sadece temsil ettikleri kendi sınıf tabanından mı almaktadırlar? Şüphesiz hayır! Bu partilere oy veren seçmenlerin önemli bir bölümünü de işçi ve emekçiler oluşturmaktadır. Ama ideolojik erekleri ve siyasal izlenceleri temel alındığında, yukarıdaki partilerin tümü burjuva sınıfının birer siyasal örgütlenmeleridir.

Örneğin, bunlar içinde Refah Partisi'nin (şimdi Fazilet) söylemlerine ve savsözlerine bakıldığında, üzerindeki parti etiketini kaldırırsanız sanki sol bir parti imajı vermektedir. Böylesi bir imaja bakarak, Fazilet Partisi'ne işçi ve emekçilerin partisi demek olası mı? Yoksa, gelişmesini ve palazlanmasını dinsel gericilikte arayan bir başka sermaye kesiminin partisidir, demek daha doğrudur? Bu sorulara bilimsel yanıtlar bulunmadıkça, bağlaşma politikalarında yapılan yanlışlardan tutun da, gökkuşağı projeleri gibi daha nice düş ürünlerinin peşinde savrulur gideriz.

Verili düzende bütün partiler, son tahlilde birer sınıf partisidir ve gerçek anlamda kitle partisi olamazlar. Ama kitleleşmişlerdir. Kitleleşmeyle kitle partisi olmak inceliğini yakalayamamış bir sosyalistin içtenliğinden değilse bile, bilimsel yeterliliğinden hep şüphe duymuşumdur.

ÖDP de kendini solda bir parti konumunda görüyorsa öncelikle savaşımını verdiği sınıfın da adını doğru ve açık belirlemelidir. Çünkü salt kitleleri kazanmak, bir başka anlatımla aritmetik olarak büyümek adına politika yapılamaz. Politika kendini siyasal erke aday gören bir sınıf için yapılır ve bu yapılırken, kitleleşmek için de nesnel koşullara bakılarak taktik ve stratejiler geliştirilir.

Yine, TİP'ten bir örnek vererek yukarıdaki belirlemeyi güçlendirelim. 1970'li yıllar, Türkiye'de bir bütün olarak solun kendi içinde yarışın gereğinden fazla hız kazandığı yıllar olarak da bilinir.

O yıllarda solda her kesim işçi sınıfı adına yola çıkıyor ve asıl kendinin Türk solunu temsil ettiğine inanıyordu. TİP, 'Yolumuz işçi sınıfının politik yoludur' diyerek işçi sınıfı popülizmine bile bir sınır çiziyordu.

Bu denli keskin sınır çizmek gerekli midir? Elbette ki gereklidir. Sınırları net çizilmemiş, tanımları açık ve doğru yapılmamış her siyasal devinme bir süre sonra ekseninden kayar ve kısa bir süre kendi bile kendini tanımlayamaz durumuna gelebilir.

İşte Behice Boran bu tanımları çok iyi yapan bir bilim insanı kimliğinin yanı sıra, Türkiye İşçi Partisi'ni sınıf partisi gerçeğine oturtan tutarlı bir sosyalistti.

Bugün solun bir bütün olarak Behice Boran'dan öğrenecekleri daha çok şey vardır diye düşünüyor ve solda gereksinim duyulanın da bu anlamda kitle partisi değil, kitleleşmeyi de izlencesine almış ve bunu becerebilecek bir sınıf partisi olması gerektiğine inanıyorum.

